

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **M. J.**

skazanej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 lipca 2025 r.,

wniosku obrońcy skaranej o wstrzymanie wykonania orzeczenia,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wstrzymać wobec M. J. wykonanie wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 24 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 752/23, w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt VI K 604/19.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 24 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 752/23, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt VI K 604/19, skazujący M. J. za szereg występów popełnionych w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., tj. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności.

We wniesionej na korzyść skaranej kasacji, obrońca podniósł zarzut zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., a to w związku z obrazą art. 79 § 3 i 4 k.p.k. poprzez brak wydania w postępowaniu

odwoławczym orzeczenia o ustaniu obrony obligatoryjnej i procedowaniu pod nieobecność obrońców skazanej. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania. Jednocześnie złożył wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczonej wobec skazanej kary, wskazując nie tylko na fakt, iż jest ona matką dwójki dzieci, które są z nią bardzo związane, a ponieważ wobec ich ojca również orzeczono karę pozbawienia wolności, to nie mogą one pozostać bez obojga rodziców, tym bardziej, że nie ma w chwili obecnej osoby, która mogłaby się nimi zaopiekować, ale również odwołując się do podniesionego zarzutu bezzwzględnej przyczyny odwoławczej, wskazując, że może on okazać się oczywiście zasadny. Powyższe okoliczności, zdaniem autora wniosku, uzasadniają wstrzymanie wykonania kary, albowiem jej wykonanie byłoby niewątpliwie przedwczesne, a po ponownym rozpoznaniu sprawy nie wiadomo czy wyrok będzie „opiewał na tak surową bezzwzględną karę pozbawienia wolności”.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Instytucja wstrzymania wykonania orzeczenia ma charakter wyjątkowy, stanowiąc odstępstwo od zasady wykonania orzeczenia z chwilą uprawomocnienia (art. 9 § 1 i 2 k.k.w.). Przyczyną, dla której możliwe jest jej zastosowanie są nieodwracalnie niekorzystne dla skazanego skutki, które mogą wystąpić w sytuacji, gdy orzeczenie jest lub ma być wykonane. Chodzi więc o taką sytuację, w której skazany odbywałby karę pozbawienia wolności, gdy okoliczności, którymi dotknięty jest zaskarżony kasacją wyrok wskazują, że może on nie ostać się w obrocie prawnym. Zastosowanie tej instytucji winno być zatem uzasadnione szczególnymi i jednoznacznymi w swej wymowie okolicznościami prowadzącymi do wniosku, że wykonanie kary przed rozpoznaniem skargi kasacyjnej spowodowałoby dla skazanego zbyt poważne i nieodwracalne konsekwencje.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie można bez wątpliwości przesądzić o zasadności podniesionego w kasacji zarzutu bezzwzględnej przyczyny odwoławczej,

istnieje jednak wysokie prawdopodobieństwo jego trafności. W toku postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy w Świdnicy, postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2024 r., dopuścił dowód z opinii biegłych psychiatrów wobec wątpliwości co do poczytalności oskarżonej M. J. (k – 4017v). Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2024 r. (k – 4102), która przeprowadzona została z udziałem jednego z obrońców oskarżonej, Sąd ujawnił m.in. opinię sądowo – psychiatryczną, a następnie zamknął przewód sądowy, udzielił głosu stronom i wyznaczył termin wydania orzeczenia na 18 grudnia 2024 r. Termin ten jednak został zniesiony ze względu na chorobę jednego z sędziów (k – 4103). Kolejna rozprawa odwoławcza odbyła się w dniu 21 stycznia 2025 r. (k – 4115). W protokole tej czynności procesowej odnotowano, że nie stawili się zarówno oskarżona, jak i jej obrońcy, a nadto wskazano, iż wobec niemożności wydania wyroku w dniu 18 grudnia 2024 r., rozprawa jest prowadzona od początku. W toku rozprawy powtórzono czynności dowodowe przeprowadzone w dniu 4 grudnia 2024 r., zamknięto przewód sądowy i udzielono głosu obecnym stronom, a wyrok w sprawie wydano 24 stycznia 2025 r. Zgodnie z art. 79 § 4 k.p.k., uznając za uzasadnioną opinię biegłych lekarzy psychiatrów, że czyn oskarżonego nie został popełniony w warunkach zniesionej, czy w znacznym stopniu ograniczonej poczytalności, sąd orzeka, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy, co wiąże się z treścią art. 79 § 1 pkt 3 i § 3 k.p.k. Analiza akt sprawy wskazuje, że Sąd Okręgowy w toku postępowania odwoławczego nie stwierdził wprost, że złożona opinia biegłych nie budzi wątpliwości, a także, iż nie wydał on postanowienia, że udział obrońcy oskarżonej nie jest obowiązkowy. W tym stanie rzeczy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że prowadzenie od początku rozprawy odwoławczej w dniu 24 stycznia 2025 r. pod nieobecność obrońców oskarżonej, pociągnęło za sobą zaistnienie bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. (obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy – art. 79 § 3 k.p.k.).

Nie przesądzając ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii zasadności kasacji, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zachodzą wystarczające podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. i z tych względów orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]